

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

ULUSLARARASI ANTALYA SEMPOZYUMUNA KATILIM ÇAĞIRISI
Küresel Bakışla Kutup Çağı Sempozyumu

Yüksek Kuzeyde ve Antarktika'da Emperyal Değişimler, Çatışma Potansiyelleri, Spitzbergen/Svalbard Takımadalarında Türk Bilim Üssü Kurma Söylevi

Genel Bilgiler

Antalya Bilim Üniversitesi öncülüğünde 'KÜRESEL BAKIŞLA KUTUP ÇAĞI' başlığıyla bir sempozyum düzenlenmektedir. Bunun için uluslararası ve ulusal düzeyde faaliyette bulunan kurumlarla ve çeşitli coğrafyalarda kutup çalışmaları üzerinde araştırmalar yapmış ve yapmakta olan bilim insanlarıyla ortaklaşa hareket edilmektedir. Başta İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) kutup araştırmaları Uyg-ar merkezi(PolReC) olmak üzere Koç Üniversitesi Denizcilik Forumu, Ankara Üniversitesi, Yeni Zelanda: Gateway Antarktika, University of Canterbury, Christchurch, Şile: Chemical Engineering Department Universidad de Magallanes Punto Arenas/Chile), Kanada: York Üniversitesi, Osgoode Hall Hukuk Fakültesi, Rusya Federasyonu Lomonosov Moscow State University, Moscow, Russia, Hamburg Üniversitesi gibi akademik kurumlarda araştırmalarda bulunan bilim insanlarıyla birlikte çalışılmaktadır. (Geçici Sempozyum Programı aşağıdadır. Ayrıca bkz. Web Sayfası: <https://kutupcagi2019.antalya.edu.tr>)

Toplantı Yeri: Antalya Bilim Üniversitesi Kampüsü

Tarihi: 2 ve 3 Ağustos 2019 Saat 08.30 – 18.30 arası

Amacı: Arktika, yani Kuzey Kutbu ve Antarktika, yani Güney Kutbu çalışmaları konularında çalışan uzmanları ve üniversitelerin bünyesinde görev yapan araştırmacılar ile karar vericileri bir araya getirmek suretiyle bu konuda mevcut veya toplanacak veri ve bilgileri değerlendirmek ve kamuoyunu bilgilendirmek.

Katılım Ücreti: Katılım ücreti alınmayacaktır.

Katılım Koşulu: Katılım için özel davetliler dışında sempozyuma sunumlarıyla ve diğer faaliyetleriyle katkı sağlayama koşulu aranmaktadır. Sunumlardan bilim kurulunun kabul ettiği çalışmalar **Küresel Bakışla Kutup Çağı Yayın serisinde Nr. 4** olaraktan Kasım 2019'da yayınlanacaktır.

Özet: Bildiri özetleri (Türkçe/İngilizce) 1 Temmuz 2019 tarihine kadar e-mail yoluyla gönderilmelidir (E mail adresi: kutup@antalya.edu.tr). Özetin uzunluğu en az 800 sözcük olmalıdır. Metin, Times New Roman yazı karakterinde, 10 punto ve tek satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraflar arasında bir satır boşluk bırakılmalıdır. Başlık, büyük harflerle, kalın, '16 Punto' ve ilk sayfanın başında ortalanmış olmalıdır. Yazar(lar) ve çalıştıkları kurum(lar), başlığın altındaki ikinci satırdan başlayacak şekilde kalın ve '14 Punto' ile tek satır aralıklı ortalanmalıdır.

Özgeçmiş: Bilimsel çalışmaları içeren 10 satırı geçmeyecek şekilde düzenlenmiş bir özgeçmiş.

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

WEB Sayfası: Web sayfasına (<https://kutupcagi2019.antalya.edu.tr>) konulması için bir fotoğraf. Boy fotoğrafı tercih edilmektedir.

Makale: Kitapta yayınlanması istenen makaleler 15 Ekim 2019 tarihine kadar gönderilmelidir.

İletişim: Sempozyum Sekreteryası, Tel.: 0242/245 00 42; dahili: 1042

Cep.: +90 505 831 41 03 (Prof. Dr. Harun Gümrükçü)

email: kutup@antalya.edu.tr; Web sayfası: <https://kutupcagi2019.antalya.edu.tr>

Önerilen Konular:

1. YÜKSEK KUZEY’İN SİLAHLANMASI, ÇATIŞMA POTANSİYELİ VE GÜVENLİK PERSPEKTİFİ, YENİ TEHLİKE: TERÖRİZM;
2. GÜNEY KUTBU: KENDİNE HAS ÖZELLİKLERİ, KEŞFİ, ANTARKTİKA REJİMİ, ANTARKTİKA ANTLAŞMALAR SİSTEMİ, MADRİD ÇEVRE KORUMA PROTOKOLÜ, EKOLOJİK BOYUTU, TURİZM’İN YENİ ALANI
3. YERLİ HALKLAR, YOKSULLUK, EŞİTSİZLİK, İŞSİZLİK, EĞİTİM;
4. KUZEY-GÜNEY EŞİTSİZLİĞİ VE YÜKSEK KUZEYE DOĞRU GÖÇ;
5. YÜKSEK KUZEYDE ve GÜNEYDE BALIKÇILIK, FLORA VE FAUNA;
6. KUZEY- VE GÜNEY KUTBUNDA KÜRESEL ISINMA VE 2050 YILINA KADAR BEKLENEN MEGA TRENDLER;
7. SPİTZBERGEN/SVALBARD TAKIMADALARI: ÇATIŞMALARI ÖNLEME İÇİN MODELLEME SÖYLEVİ, TÜRK BİLİM ÜSSÜ KURMA SÖYLEVİ
8. AKDENİZİN ALTERNATİFİ: KUZEY BUZ DENİZİ VE YENİ TRANSPORT ROTALARI;
9. KUTUPLARIN KEŞFİ: BÜYÜK PETRO’DAN GÜNÜMÜZE KADAR GÖSTERDİĞİ SEYİR;
10. KUTUP KAHRAMANLARI: F. NANSEN, R. AMUNDSEN, E. H. SHACKLETON, VILHJALMUR STEFANSSON, D. MAWSON, R. F. SCOTT, O. SVERDRUP, O. NORDENSKJÖLD, W. BARENTS, H. HUDSON, BERİNG, M. LOMONOSOV, J. FRANKLİN, F. A. COOK; VB.
11. ABD, KANADA, NORVEÇ, İSVEÇ, FİNLANDİYA, DANİMARKA, RUSYA FEDERASYONU, KANADA, JAPONYA, ÇİN HALK CUMHURİYETİ, GÜNEY KORE VE İZLANDA’NIN YÜKSEK KUZEYDE VE ANTARKTİKA’DAKİ GELİŞTİRDİKLERİ STRATEJİLERİ VE KONUMLARI;
12. KURUMSAL YAPILAR: ARKTİKA KONSEYİ, ARKTİKA EKONOMİK KONSEYİ, INUIT CIRCUMPOLAR CONFERENCE, THE INTERNATIONAL WORKING GROUP FOR INDIGENOUS AFFAIRS, MARİNE ENVİRONMENTAL PROTECTION COMMITTEE; BARENTS-AVRO ARKTİKA BÖLGESİ KONSEYİ, KUZEY DİMENSIYONU/NORTHERN DIMENSION, AVRUPA BİRLİĞİ ARKTİKA BİLGİ MERKEZİ, AVRUPA BİRLİĞİ

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

ARKTİKA FORUMU, INTERNATIONAL MARİTİME ORGANİZATİON, NORDİK BAKANLAR KONSEYİ, INTERNATIONAL COUNCIL OF SCİENCE VE DİĞERLERİ;

13. ARKTİKA KITASINDA TARIM ALANINDA DEĞİŞİMLER: GRÖNLAND ÖRNEĞİ, NORVEÇ ÖRNEĞİ, İZLANDA ÖRNEĞİ, KANADA ÖRNEĞİ, ALASKA ÖRNEĞİ;
14. DİĞER KONULARI.

Genel Çerçeve

Son yıllarda genel olarak Arktika'ya ilginin artması ile beraber, bu 27 milyon km² büyüklüğündeki devasa coğrafik alanın, 'uluslararası işbirliği alanı' mı? Veya 'büyük çatışmaları doğurabilecek bir bölge mi?' olduğu sorusu artan bir ilgiyle gündeme gelmektedir. Bu soruya cevap verilebilmesi için ABD'nin üç kat büyüklüğünde olan Arktika Kıtası'ndaki gelişmelerin takip edilmesi, mevcut düzenin analizi, geleceğe dönük beklentilerin bilimsel sempozyumlar yoluyla tespit edilmesi ve kamuoyuyla paylaşımı gerekmektedir.

Halen insanoğlunun ulaş(a)madığı coğrafyaları içinde barındıran ve tüm dünyanın %10'una yakın alanını kapsayan Antarktika ve Arktika Kıtalarına dönük sosyal bilimlerde geniş kapsamlı ilk bilimsel toplantı Antalya'da yapılmaktadır. Dünyanın iki karşıt kutupta yer alan kıtalarını oluşturan bu coğrafyalar, gelecek için birçok fırsat sunmaya devam etmektedirler. Ayrıca 'buzul çölü' olarak da adlandırılan bu iki soğuk bölge, iklim değişikliğine karşı oldukça duyarlıdır. Bu nedenle dünyanın dört bir yanındaki teknik ve buzul alanında çalışan bilim insanlarının, iktisatçıların, hukukçuların, siyaset bilimcilerinin ve fütüristlerin dikkatleri kutupların üzerinde odaklanmıştır.

İnsanlık bir bütün olarak Arktika'nın ve Antarktika'nın geleceği konusunda oldukça endişelidir. Bu bölgeler iklim sisteminin anahtar unsurları olmalarından dolayı kutuplarla ilgili bilimsel verilerin neden halen oldukça kısıtlı olduğu mülkiyet ve kullanım hakkıyla ilgili hukuki sürecin devam ettiği söylenebilir. Bu boşluğu hızlı bir şekilde giderebilmek için bilimsel verilere dayalı çalışmalar yürütmek önemli fırsatlar yaratmaktadır.

Arktika Bölgesi'ne dönük çalışmaları, enerji kaynaklarına ulaşma, yeni deniz yollarını kullanma, küresel boyuttaki hukuki ve teknolojik gelişmeleri takip etme ve yaşam habitat alanı ve göç güzergâhları oluşturma konusunda, gelecek nesillerin en önemli çalışmalarından birisi olarak görülebilir. İklimsel değişimler, küresel sürecin kutupları etkilemeye başlaması ile birlikte, doğal ve nükleer enerji alanındaki açık ve örtülü tehditler ile Arktika konusuna olan ilgi artmıştır. Her iki bölgede de bulunan yer altı kaynaklarının zenginliği ve uzay teknolojisinin kutup bölgelerinde de kullanılmaya başlanması, navigasyon sistemlerinin ve haritalama teknolojisinin giderek mükemmelleşmesi, hava şartlarının güçlüklerine rağmen, bu coğrafyaların önünü açmıştır.

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Günümüzde Arktika Çemberi ve Yüksek Kuzey Bölgesi'nde yapılan çalışmalar sonucunda, yeni stratejik ulaşım yolları oluşturulmuştur. Bu sayede yakın bir gelecekte Kuzey–Doğu ve Kuzey–Batı Arktika yolları daha fazla ulaşımaya açılacaktır. Bu durum büyük miktarda mali ve zaman tasarrufu sağlayacaktır. Bu yeni yollar tam kapasite ile kullanılmaya başlandığında, Akdeniz'in, Cebelitarık Boğazı'nın ve Süveyş Kanalı'nın önemi ciddi bir şekilde azalacaktır. Bu bilgilerin bilime dayalı verilerle kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmektedir.

Yerkürenin ısınması, süregelen iklim değişikliği ve buzulların artan bir hızla erimesi gibi kavramlarla insanlık tarihinin günümüzde yaşanan ve yaşanabilecek muhtemel önemli değişimleri anlatılmak istenmektedir. Bu değişimler eko sistemin en hassas olduğu bölgelerde daha yoğun olarak yaşanmakta, ama özellikle Arktika ve Antarktika'da daha fazla etkisini göstermektedir.

Bugün gezegenimize jeopolitik bir perspektifle bakıldığında kürenin tüm yüzeyinin birbirinden farklı iki kategoriye bölündüğü gözlemlenmektedir. Bir tarafta, özellikle karasal topraklarda (dünyanın sadece 1/3'ü kadardır) ve onlara bağlı kıta sahanlıkları ile ekonomik münhasır bölgelerde ulus devletlerin egemenlikleri sürerken, diğer taraftan, özellikle derin denizlerin, (şimdilik) kimse tarafından kontrol edilmediği bilinmektedir.

Kutuplar ve Türkiye:

Yukarıda özetlenen gelişmelerin Türkiye için de yakından incelenmesi ve özellikle kurumlarının bu alanlarda çeşitli bilimsel çalışmaları yürütmesi gerekmektedir. Bu küresel değişimin ekonomik, sosyal, hukuksal ve siyasal boyutlarıyla değerlendirilmesi kaçınılmazdır. Bu çalışmalar yapılmadan kutuplara sınırdaş olmayan Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Kore, Japonya, Almanya, Fransa, İtalya, Birleşik Krallık, Hindistan gibi sağlıklı bir kutup politikası geliştirmesi olanaksızdır. Böyle bakıldığında küresel değişimin ekonomik, sosyal, hukuki ve siyasi boyutlarıyla değerlendirilmesi bir gereklilik olduğu öngörülmektedir. Küresel düzeyde geleceği öngörebilmek ve stratejik bir rol oynamak için bunun atılmış doğru bir adım olabileceği sonucuna varılmaktadır.

Yakın- ve Orta vadede bu alanlarda nasıl bir değişiklik olabileceğinin önceden doğru anlamak ve ona göre politik stratejiler geliştirmek bakımından aşağıda belirtilen faktörlerin dikkate alınması önerilmektedir:

- ✓ Küresel İklim değişikliği ve Arktika Bölgesi'nde var olan doğa ve iklim koşullarının olağanüstü değişimi;
- ✓ Arktika ve Antarktika Bölgelerindeki ekosistemin aşırı hassas olması ve kendi kendini yenilemesinin çok yavaş olması; buna bağlı olarak farklı bir bakış açısının geliştirilmesi ve doğaya daha özenli davranılmasının gerekliliği;
- ✓ Jeolojik araştırmalara bağlı olarak yeni enerji kaynaklarının keşfi ve genişlettilererek kullanıma açılmaları;
- ✓ Yeni maden yataklarının bulunması ve hidrokarbon maddelerinin çıkartılması;

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

- ✓ Yeni iletişim sistemlerinin keşfi, bütünleşmiş haberleşme ve uzaydan uydu sistemlerinin uygulamaya geçirilmeleri;
- ✓ Ekonomik küreselleşmenin Arktika Bölgesi'ni ve derin denizleri de içine alacak şekilde yayılması; Antarktika'da uzun vadeli muhtemel gelişmelerin analizi;
- ✓ Yeni ve maliyetleri düşük deniz yollarının kullanıma açılma perspektifleri ve buna dönük yeni projeler geliştirilmesinin stratejilerinin geliştirilmesi;
- ✓ Yeni biyolojik kaynakların kullanıma açılmaları;
- ✓ Doğal kaynaklara ve özellikle de kuzey sularının av zenginlikleri olan balık ve deniz memelilerini yakalama, yeni tatlı su kaynaklarına ve besin kaynaklarına ulaşma olanağı;
- ✓ Bölgenin kendisine özgü yapısı dikkate alındığında sınır anlaşmazlıklarındaki yasal düzenlemelerin, yetersizliği;
- ✓ Yerli halklar ve Arktika Bölgesi'ne sınırdışı olan ve üçüncü ülke çıkarlarının büyük farklılıklar arz etmesi;

Ayrıca bu bölgelerde Arktika'nın yerli halkları yaşamaktadır. Bunların bir bölümü halen buzulla kaplı bölgelerin koşulları altında göçebe yaşam tarzını sürdürmekte ve geleneksel avcılık kültürlerini devam ettirmektedir.

Öngörülen bu sempozyum çalışmasıyla yukarıda sıralanan faktörlerin insanlık için ne anlama geldiği ve gelebileceği anlaşılmalı ve anlatılmaya çalışılacaktır. Bu devasa değişimler karşısında çıkarılabilecek dersler ortaya konmaya çalışılacaktır. Genelde Arktika Bölgesi ülkeleri düzeyinde, ama özellikle Arktika yerli halklarının örneğinde bu gibi büyük dramatik değişimlerin hangi yaratıcı güçlere yol açtıkları, değişik yönetim biçimlerini nasıl ortaya çıkardıkları, yeni organizasyon modellerini hangi koşullar altında oluşturdukları gibi sorular tartışılacaktır.

Uluslararası İlişkiler, İktisat, İşletme, Maliye bölümleri yanında Çalışma Ekonomisi ve Hukuk bilim dalları bu gibi sorulara disiplinlerarası ve karşılaştırmalı bir yöntemle birlikte çözüm aranacaktır. Sempozyumun Antalya'da bir ilk olması yanında, özellikle farklı disiplinlerce de desteklenmesi bu çalışmanın en etkili inovatif görünürlüğünü ve bilimsel boyutunu oluşturmaktadır.

Küresel Bakışla Kutup Çağı Sempozyumu: Yüksek Kuzeyde ve Antarktika'da Emperyal Değişimler, Çatışma Potansiyelleri, Spitzbergen/Svalbard Takımadalarında Türk Bilim Üssü Kurma Çalışmaları, Çatışmalı Derin Deniz Alanları İçin Modelleme

8.30 KAYIT İŞLEMLERİ

9.00 AÇILIŞ

Prof. Dr. İsmail YÜKSEK, Antalya Bilim Üniversitesi Rektörü

9.15 Prof. Dr. Harun Gümrükçü, Antalya Bilim Üniversitesi

Yüksek Kuzeyde Görülen Transformasyon Sürecinin Küresel Etkileri ve Türkiye

9.45 Prof. Dr. Daniela Liggett, Yeni Zelanda

The past, present and futures of different levels of human engagement with the Antarctic

10.15 Prof. Dr. José Retamales, Chemical Engineering Department Universidad de Magallanes Punta Arenas/Chile **Antarctic Tourism, a growing, regulated industry**

10.40 Amiral Cem Gündeniz, Koç Üniversitesi Denizcilik Forumu (KÜDENFOR) Kurucu Direktörü

Mavi Vatan Söylemi ve Küreselleşen Dünya'da Denizler

11.00 Doç. Dr. Burcu Ozsoy, İstanbul Teknik Üniversitesi, Kutup Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi Direktörü, **National Polar Research**

11.20 ARA

11.40 Capt. Ozgun Oktar - Capt. Sinan Yirmibeşoğlu, İstanbul Teknik Üniversitesi, Kutup Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi **National Polar Outreach Activities**

12.00 Meric Karahalil, Burcu Ozsoy, Maritime Faculty, Istanbul Technical University

Maritime Safety and Polar Code Implementations in the Arctic

12.20 Barbaros Büyüksağnak, Piri Reis Üniversitesi, İstanbul

Political View of Arctic Shipping

12.40 Rabia Kalfaoğlu, Lomonosov Moscow State University, Moscow(Russia) Siyaset Bilimi dalında doktora Öğrencisi

Rusya Federasyonu'nun Kutup Politikası ve küresel boyutları

13.00 ÖĞLE YEMEĞİ

13.40 Muammer Kazancı, Hukukçu ve Federal Almanya Meclisi Busdestag'da Danışman

Uluslararası Deniz Hukuku ve Kutuplardaki Hukuki Sürece Yansımaları

14.00 Prof. Dr. Didem Algantürk Light, York Üniversitesi, Osgoode Hall Hukuk Fakültesi, Misafir Öğretim Üyesi, 2018/2019 ve Türk Deniz Hukuku Derneği Başkan Yardımcısı

Kutup Suları'nın 'KUTUP KODU' ile Korunması

14.20 Dr. Nasih Sarp ERGÜVEN, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı

Uluslararası Hukukta Yerli Halklar ve Arktika

T.C.
ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

14.20 Sabri DURAK, Ph.D., Istanbul Technical University, Maritime Faculty, Maritime Law Research Assistant

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Arktika Politikası ve Türkiye açısından alınabilecek Dersler

14.40 NN:Spitzbergen/Svalbart Dosyası ve Türkiye İçin Küresel Önemi ve Rusya Federasyonu'nun Bakışı

15.00 ARA

15.15 Çağatay Erciyes, Dışişleri Bakanlığı Denizcilik ve Havacılık Genel Müdürü (soruldu)

Türkiye'nin Dış Politikasında Kutupların Konumu ve Perspektifleri

15.30 (E) SG Alb. Mustafa Ertaş **Türk Deniz Tarihine Genel Bir Bakış: Çakabey'den Günümüze Kadar Geçirdiği Önemli Safhalar**

15.50 Prof. Dr. Harun Gümrükçü, Kübra AKÇAN, Antalya Bilim Üniversitesi

Kutup Aksiklopedisi: Neden ve Niçin?

16.10-18.00 Genel değerlendirme ve Kapanış

19.00 AKŞAM YEMEĞİ

Program Sorumluları:

Antalya Bilim Üniversitesi

Prof. Dr. Harun GÜMRÜKÇÜ İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. İsmail CERİTLİ İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Burcu ÖZSOY -İstanbul Teknik Üniversitesi